

SPOLEČNÁ OBCHODNÍ POLITIKA ES: ZMĚNA VZTAHŮ ČESKÉ REPUBLIKY K ZEMÍM ACP

COMMON COMMERCIAL POLICY: THE CHANGE OF RELATIONS BETWEEN THE CZECH REPUBLIC AND THE ACP COUNTRIES

PETRA BOHŮNOVÁ

Právnická fakulta, Masarykova univerzita

Abstrakt

Příspěvek se zabývá právními předpisy, které regulují vztahy mezi ČR a zeměmi ACP po vstupu ČR do EU. Nejprve je obecně nastíněna společná obchodní politika ES podle hlavy IX SES. Poté jsou v obecné rovině stručně shrnuty vztahy ČR k rozvojovým zemím před vstupem do ČR. Následuje seznámení s dohodou z Cotonou a s variantami vztahů mezi zeměmi ACP a členskými státy ES, které zakotvuje. V závěru je zmíněna finanční a rozvojová spolupráce.

Klíčová slova

Společná obchodní politika, Česká republika, země ACP, úmluva z Cotonou, GSP (všeobecný systém preferencí), EBA (Vše kromě zbraní), EPA (dohody o ekonomickém partnerství)

Abstract

This article deals with legal regulations which apply to the relations among the Czech Republic and the ACP-countries after the Czech Republic joins the European Union. First, the common commercial policy according to the head IX of the EEC-Treaty is sketched. Second, the relations among the Czech Republic and the developing countries before the access of the Czech Republic into EU are generally described. Next, the Cotonou agreement and the alternatives of relationships among the ACP-countries and the member states of the EU,

which are based upon it, are briefly explored. In the end, the financial and the development co-operation is mentioned.

Keywords

Common Commercial Policy, Czech Republic, Cotonou Agreement, GSP (Generalized System of Preferences), EBA (Everything but Arms), EPA (Economic Partnership Agreement)

1. Úvod

ČR se přistoupením k Evropské unii (dále jen „EU“) stala součástí celní unie, vzdala se své suverenity při tvorbě a uplatňování samostatné zahraniční obchodní politiky vůči třetím zemím a již déle než tři roky je vůči třetím zemím vázaná společnou obchodní politikou EU. Cílem tohoto příspěvku je popsat nové právní předpisy, které je Česká republika povinna aplikovat ve vztahu k zemím subsaharské Afriky, Karibské oblasti a Pacifiku (tzv. země ACP¹).² Těmto státům ES tradičně poskytuje v rámci hospodářské spolupráce i rozvojovou pomoc a snaží se je více zapojit do světového hospodářství.

2. Společná obchodní politika ES

Společná obchodní politika patří k nejstarším politikám Evropských společenství (dále jen „ES“). Její základy byly položeny už ve Smlouvě o založení Evropského společenství (dále jen „SES“) z roku 1957 a ve vztazích ES s ostatními zeměmi hraje klíčovou roli. Základní právní úprava, zakotvená v hlavě IX čl. 131 – 134 SES, je založena na zásadě asimilace³ a

¹ Uskupení ACP („The African, Caribbean and Pacific Group of States“) bylo vytvořeno Dohodou z Georgetownu v roce 1975 a v době psaní tohoto příspěvku mělo 79 členských států. Z nich je 55 členy WTO a 41 patří k nejméně vyspělým zemím světa. Kuba je sice členským státem od roku 2001, avšak ES s ní dohodu z Cotonou odmítly uzavřít. S JAR byla v roce 2004 uzavřena zvláštní Dohoda o obchodní a rozvojové spolupráci (Trade, Development and Cooperation Agreement). Aktuální seznam zemí ACP je k dispozici na webových stránkách Sekretariátu ACP. [citováno 10. října 2007]. Dostupný z: http://www.acp.int/en/acp_states.htm.

² Rozehnalová, N. Právo mezinárodního obchodu. Praha: ASPI a.s., 2006, s. 162.

³ Režim volného pohybu se podle článků 23 a 24 SES vztahuje vedle výrobků s původem v členských státech také na výrobky pocházející z třetího státu, které jsou již v některém členském státě ve volném oběhu.

jednoty⁴ a spadá výlučně do kompetence ES. Společná obchodní politika zahrnuje i všeobecný systém preferencí platný pro nejméně rozvinuté země, úzce tedy souvisí s rozvojovou spoluprací obsaženou v hlavě XX čl. 177 – 181.^{5,6}

Základní rámec vnějších ekonomických vztahů je určen jednak závazky v rámci WTO, případně jiných mezinárodních organizací, jednak bilaterálními závazky. Tyto mnohostranné a dvoustranné smlouvy spadají do skupiny tzv. smluvních nástrojů, které jsou spolu s autonomními nástroji (tj. akty sekundárního práva ES) využívány k dosahování cílů společné obchodní politiky.⁷

Připojením k EU ukončila ČR aplikaci dohod s ES a jakýchkoli dalších dohod se třetími státy, které nejsou kompatibilní se členstvím v EU⁸ a stala se smluvní stranou mezinárodních dohod uzavřených ES se třetími zeměmi. Kromě toho převzala a provádí komunitární obchodněpolitické právní předpisy a ukončila platnost všech relevantních národních právních předpisů.⁹

3. Vztahy ČR s rozvojovými zeměmi

Před vstupem do EU se smluvní pokrytí vztahů ČR se třetími zeměmi a EU s třetími zeměmi z větší části prolínalo. Co se preferenčních úmluv týče, byl jejich rozsah ve vztahu EU ke třetím zemím větší. Přitom se jednalo hlavně o nerekiproční preference, tzn. výhody byly poskytovány těm kterým zemím při vývozech do EU, ne však opačně. Rozvojovým zemím EU obecně poskytuje Všeobecný systém celních preferencí (Generalized System of Preferences, dále jen „GSP“), který respektovala i ČR jako dlouhodobý signatář GATT. EU

⁴ „Společná obchodní politika se zakládá na jednotných zásadách, zejména pokud jde o úpravy celních sazeb, uzavírání celních a obchodních dohod, sjednocování a liberalizační opatření, vývozní politiku a obchodní ochranná opatření [...]“ (čl. 133 SES).

⁵ Rozehnalová, N. v díle cit. v pozn. č. 2, s. 128.

⁶ Rozhodnutí ESD 45/86 Komise v. Rada.

⁷ Týč, V. Základy práva Evropské unie pro ekonomy. 5. aktualizované vydání. Praha: LINDE PRAHA, a.s., 2006, s. 215.

⁸ Přehled ukončených mezinárodních smluv viz sdělení Ministerstva zahraničních věcí 14/2005 Sb.m.s. ve znění 55/2005 Sb.m.s.

⁹ Ondřej, J. a kol. Ekonomické a právní aspekty podnikání v EU. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 175.

ale při činí mnohem větší rozdíly mezi jednotlivými výrobky než ČR, a to v závislosti na citlivosti jednotlivých výrobků a zemí (viz níže).¹⁰

Obchodně ekonomické vztahy mezi ČR a ACP se do vstupu ČR do EU k 1. 5. 2004 odehrávaly pouze na základě bilaterálních obchodních dohod s některými zeměmi. Region ACP jako celek ani jednotlivé země ACP, s výjimkou JAR, nikdy nepatřily mezi významné obchodní partnery ČR.¹¹ Podíl obchodu ČR s rozvojovými zeměmi činil před vstupem do EU asi 4 % celkového zahraničního obchodu ČR. Po vstupu ČR do EU se rozsah poskytovaných preferencí zvýšil, avšak dopad na český dovoz není významný.¹² Z hlediska českého trhu jde většinou o nekonkurenční dovozy; výjimkou je textilní sektor, v němž jsou tyto země relativně nejvíce konkurenceschopné.¹³

4. Dohoda z Cotonou

Důležitý a historicky nejstarší pilíř unijní vnější rozvojové politiky tvoří spolupráce EU a zeměmi ACP. Obchodní vztahy mezi EU a ACP jsou dosud založeny na poskytování nerekipročních preferencí pro zboží vyvážené ze zemí ACP na trh EU. Téměř všechny výrobky ze zemí ACP mají stále volný přístup na trhy ES, a to bez celního zatížení nebo kvantitativních restrikcí.¹⁴ Nerekiproční preferenční režim je však možné uplatňovat jen do konce roku 2007 na základě výjimky ze závazků dle článku I:1 GATT 1994 (doložka nejvyšších výhod) poskytnuté WTO.

¹⁰ Tamtéž, s. 186 – 187.

¹¹ Z historického pohledu pouze několik málo zemí mělo s ČR rozvinutější obchodně ekonomickou spolupráci, a to např. Kuba a Etiopie v důsledku politických faktorů před rokem 1989, dále Nigérie a v menší míře i Súdán. [citováno 10. října 2007]. Dostupný z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/podnikatelske-prostredi/acp-moznosti-vyvozu-ceskych-firem/1000520/42061/>

¹² [citováno 10. října 2007]. Dostupný z: <http://download.mpo.cz/get/31204/35493/389005/priloha001.xls>

¹³ Ondřej, J. a kol. v díle cit. v pozn. č. 9, s. 187.

¹⁴ Svoboda, O. Právo vnějších vztahů Evropské unie. 2. podstatně přepracované vydání. Praha: Linde Praha, a.s., 2007, s. 241.

Rozsah preferencí nyní nově¹⁵ stanoví Dohoda o partnerství mezi členy skupiny afrických, karibských a tichomořských států na straně jedné a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé, podepsané dne 23. 6. 2000 v Cotonou (Benin) (dále jen „Dohoda z Cotonou“)¹⁶ a revidovaná v roce 2005¹⁷.¹⁸ Provádění Dohody z Cotonou v těch oblastech, které spadají do kompetence členských států zajišťuje Vnitřní dohoda ze dne 18. 9. 2000 o opatřeních, která mají být přijata, a o postupech, které mají být dodrženy, při provádění dohody o partnerství AKT-ES, revidovaná v roce 2006.¹⁹

Dohoda z Cotonou vytváří právní základ pro rozvojovou spolupráci a pomoc a odráží nové trendy ve spolupráci EU se zeměmi ACP: nadále se nejedná pouze o obchodní dohodu, ale o kombinaci rozvojové spolupráce a pomoci, politické dimenze vzájemných vztahů a obchodně-ekonomických aspektů. Je to rámcová úmluva, která stanovuje cíle, principy a nástroje k jejich prosazení; řada implementačních pravidel je obsažena v přílohách. Platnost úmluvy je stanovena na dvacet let, některé části mohou být změněny v kratších intervalech. Finanční protokol se uzavírá na pětileté období a obchodní režim musí být sjednán do konce přípravné fáze v roce 2008. Konkrétním cílem dohody z Cotonou je snížení chudoby při současném zachování udržitelného rozvoje a postupné integrace zemí ACP do světového hospodářství.

Dohoda z Cotonou stojí na následujících principech (čl. 2 Dohody z Cotonou):

- rovnost partnerů (tj. suverenita zemí v určování jejich rozvojových strategií) při řádném respektování základních hodnot jako jsou lidská práva, demokracie a panství práva. Tento princip úzce souvisí s cílem udržitelného rozvoje.

¹⁵ K původnímu systému Lomé viz např. např. Dickson, A. K. The Demise of the Lomé Protocols: Revising European Development Policy. *European Foreign Affairs Review*, 2000, č. 5, s. 197 – 214; Elgström, O. Lomé and Post-Lomé: Asymmetric Negotiations and the Impact of Norms. *European Foreign Affairs Review*, 2000, č. 5, s. 176 – 185.

¹⁶ ČR přistoupila k Dohodě z Cotonou v souladu s jejím čl. 94 odst. 3 na základě čl. 6 odst. 4 Aktu o přistoupení.

¹⁷ Dohoda, kterou se mění Dohoda o partnerství mezi členy skupiny afrických, karibských a tichomořských států na straně jedné a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé, podepsané v Cotonou dne 23. června 2000, byla ratifikována Senátem dne 16. 11. 2006 a Poslaneckou sněmovnou dne 1. 2. 2007.

¹⁸ Všechny úmluvy mezi EU a ACP jsou k dispozici na stránkách ACP. [citováno 10. října 2007]. Dostupný z: <http://www.acp.int/en/treaties.htm>.

¹⁹ Pro její vstup v platnost je nutná ratifikace všemi členskými státy EU. Souhlas s ratifikací dohody dala Poslanecká sněmovna dne 1. 2. 2007 a Senát 7.3.2007. K původní Vnitřní dohodě ze dne 18. 9. 2000 ČR přistoupila na základě článku 5 odstavce 1 Aktu o přistoupení. [citováno 10. října 2007]. Text úmluvy dostupný z: [http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:42006A0909\(02\):CS:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:42006A0909(02):CS:HTML).

- participace nejen vlád rozvojových zemí na rozvojové pomoci – partnerství se mohou zúčastnit i další subjekty (občanská sdružení, odbory, soukromý sektor...) s cílem zapojit je do politického, hospodářského a společenského života.

- politický dialog a dodržování vzájemných závazků – režim poskytovaný úmluvou z Cotonou nelze považovat za pouhý zdroj peněz. Země ACP za ně musí poskytovat určité „protiplnění“, kterým je výše zmíněné respektování lidských práv, demokratických principů a panství práva. Pokud stát ACP nesplní své závazky, mohou ES přijmout „přiměřená opatření“.

- diferenciace a regionalizace – smlouvy o spolupráci budou zemím ACP „šity na míru“, tj. budou zohledňovat jejich stupeň rozvoje, potřeby, dlouhodobou strategii rozvoje atd.²⁰

Podstatou dohody z Cotonou je tedy vést partnery ze zemí ACP k zodpovědnosti a plnění vzájemných závazků.

4.1. Obchodní vztahy ES a ACP po přijetí Dohody z Cotonou

Obchodní vztahy mezi ES a ACP byly do přijetí dohody z Cotonou postaveny na nereciprocitě obchodu a obchodních preferencích. Přestože se ES snažila podporovat rozvoj ACP, dovoz z těchto států i jejich hospodářství zaznamenaly mezi roky 1980 a 2001 pokles. Naopak země, kterým byl poskytován pouze GSP, vykázaly lepší výsledky.²¹

Od roku 2008 se proto začne uplatňovat systém nový. V souladu s ním mají země ACP prakticky dvojí volbu:

- nejméně rozvinuté země ACP mohou spolupracovat na nerecipročním základu, který odpovídá iniciativě „Everything but Arms“ („Vše kromě zbraní, dále jen „EBA“) platné pro všechny nejméně rozvinuté země.

- ostatní země mohou vyvážet své zboží do zemí ES na základě nerecipročního „GSP“.

²⁰ Právě princip diference zásadně odlišuje Dohodu z Cotonou od Úmluv z Lomé, na jejichž základě byly poskytovány preference paušálně všem zúčastněným zemím ACP. Maximální preference budou dostupné pouze pro 40 nejméně vyspělých zemí, rozvojová pomoc bude rozdělována v souladu s výkony a potřebami zemí. Arts, K. ACP-EU Relations in a New Era: The Cotonou Agreement. Common Market Law Review, 2003, č. 40, s. 99 – 100.

²¹ Babarinde, O., Faber, G. From Lomé to Cotonou: Business as Usual? European Foreign Affairs Review, 2004, č. 9, s. 33 – 35.

Obě skupiny pak mají možnost vytvořit regionální integrační uskupení a s ES sjednat **dohodu o ekonomickém partnerství** (Economic Partnership Agreement, tzv. „EPA“) zavazující k vzájemné liberalizaci obchodu ve všech oblastech.

4.1.1. Všeobecný systém preferencí

GSP je v ES uplatňován od roku 1971. Současný GSP je založen na pravidlech přijatých roku 1994 v návaznosti na Uruguayské kolo. Pravidla GSP pro období 2006 – 2008, specifikovaná v nařízení Rady (ES) č. 980/2005 ze dne 27. 6. 2005 o uplatňování systému všeobecných celních preferencí, jsou součástí obecnějšího plánu GSP na období 2006 – 2015. Výrobky se dělí do dvou kategorií – na senzitivní (převážně zemědělské) a nesenzitivní (hlavně průmyslové). Kritériem pro začlenění do kategorií je vliv, který by dovážené zboží mohlo mít na výrobky z ES. Pro každý výrobek je stanoveno clo, které lze za určitých podmínek snížit.

GSP zahrnuje tři režimy:

- **obecný režim** (general arrangement) – stanovuje obecná pravidla GSP
- **zvláštní režim pro nejméně rozvinuté země „Vše kromě zbraní“** („Everything but Arms“, dále jen „EBA“) – viz níže kapitola 4.1.2.
- **speciální pobídkový režim pro udržitelný rozvoj a dobrou vládu** („Special Incentive Arrangements“, tzv. GSP+) – je určen pro země, které jsou ohroženy obchodem s drogami, nelegálním obchodem, korupcí atd. Tyto státy musí prokázat, že dodržují určité standardy ochrany životního prostředí a práv pracujících a v této oblasti musí přijmout mezinárodní úmluvy.

Pro každý program je sestaven seznam států, které ho mohou využívat. V případě vážného a systematického porušování mezinárodních úmluv, nelegálního obchodu, praní špinavých peněz, vývozu zboží vyrobeného vězni a obchodu s drogami však mohou ES tyto preference porušující zemi odejmout.²²

²² Podrobnější informace obsahuje SCADPLUS. [citováno 10. října 2007]. Dostupný z: <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/r11020.htm>.

4.1.2. Vše kromě zbraní

„Vše kromě zbraní“ je iniciativa v rámci všeobecného systému preferencí určená pro nejméně rozvinuté země a zakotvená v nařízení 416/2001. Téměř žádné zboží dovážené z těchto zemí na jednotný trh ES není zatíženo cly ani kvantitativními omezeními. To se od roku 2006 týká také banánů, od roku 2009 pak i rýže a cukru. Jedinou výjimkou do budoucna zůstanou zbraně. EBA zaručuje všem nejméně rozvinutým zemím stejný preferenční přístup na jednotný vnitřní trh, zatímco GSP poskytuje zacházení, které se liší podle států i výrobků. Narozdíl od GSP není EBA časově omezen.²³

4.1.3. Dohody o hospodářském partnerství

Během přechodného období mají být na základě Dohody z Cotonou sjednány mezi EU a regionálními seskupeními integrační dohody o hospodářském partnerství, které budou obsahovat nové úpravy slučitelné s pravidly WTO. Vyjednávání nových obchodních smluv je však vymezeno pouze rámcově stanovením cílů a principů;²⁴ konkrétní postup úmluva neurčuje. Jednání mají být zaměřena na problematiku rozvoje států ACP. Budou vycházet ze stávajících regionálních integračních iniciativ v rámci států ACP na úrovni a v souladu s postupy, které státy ACP schválily. V přípravách na uzavření dohod bude zohledněna úroveň rozvoje a sociálněekonomické dopady obchodních opatření na státy ACP a jejich schopnost přizpůsobit se liberalizačnímu procesu. Dohody budou zahrnovat ustanovení o oblastech volného obchodu mezi EU a státy ACP, což členským státům ES na základě reciprocity zajistí volný přístup na trhy států ACP. Přitom dohody pokryjí hospodářskou spolupráci v oblastech souvisejících s obchodem²⁵, která bude doprovázena rozvojovou spoluprací.²⁶

Jednání se státy ACP o regionálních dohodách o hospodářském partnerství byla zahájena v září roku 2002; dohody měly vstoupit v platnost nejpozději 1. ledna 2008. První fáze jednání s EU za účasti všech států ACP byla ukončena v říjnu 2003 předběžnou shodou o takových

²³ V podrobnostech viz webové stránky EU. [citováno 10. října 2007]. Dostupný z: <http://ec.europa.eu/trade/issues/global/gsp/eba/ug.htm>.

²⁴ [citováno 10. října 2007]. Dostupný z: http://www.acp.int/en/epa/note_on_epa.htm.

²⁵ Hospodářská soutěž, ochrana práv k duševnímu vlastnictví, sanitární a fytosanitární opatření, pracovní standardy, spotřebitelská a zdravotní politika a standardizace a certifikace.

²⁶ Např. program dotovaný částkou 20 mil. €, jenž má ve fázi předcházející jednání napomoci státům ACP v přípravě na tato jednání.

otázkách jako je přístup na trh, oblasti související s obchodem, služby a rozvojová dimenze. Společná zpráva o výsledcích slouží jako základ pro přípravu jednotlivých dohod.²⁷ Druhá fáze jednání, která byla započata v roce 2003, probíhá na národní a regionální úrovni se zaměřením na specifické závazky.²⁸ V současné době se blíží dosažení konsenzu mezi CARIFOREM a EU.²⁹

4.1.4. Shrnutí

Úmluva z Cotonou reguluje dohody o ekonomickém partnerství mnohem podrobněji než režimy GSP a EBA. Z toho lze usuzovat, že upřednostňována je právě tato forma partnerství se zeměmi ACP, což potvrdila i Evropská komise.³⁰ Velmi obecně lze říci, že dohody o ekonomickém partnerství jsou výhodnější pro ES, zatímco preferenční systémy pro země ACP. Vyjednávání dohod o ekonomickém partnerství s sebou navíc přináší řadu právních a praktických problémů. Rozbor negativ a pozitiv uvedených alternativ však není předmětem tohoto příspěvku, proto odkazujeme na odbornou literaturu.³¹

4.2. Rozvojová a finanční spolupráce

Jak plyne z Dohody z Cotonou, má spolupráce EU s ACP i výraznou rozvojovou dimenzi. Rozvojové programy v zemích ACP fungují prostřednictvím finančních zdrojů Evropských rozvojových fondů (European Development Funds, dále jen „EDF“). EDF jsou uzavírány na

²⁷ Společná obchodní politika Evropské unie. Právní rámec obchodování členských států Evropské unie s třetími (nečlenskými) zeměmi. Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky, 2005, s. 14 - 15.

²⁸ V roce 2003 byla otevřena jednání se zeměmi západní a střední Afriky (šesti státy Středoafriického hospodářského a měnového společenství „CEMAC“ a patnácti členy Hospodářského společenství západoafriických států „ECOWAS“), v roce 2004 s 16 členskými státy Společného trhu pro východní a jižní Afriku „COMESA“ (směřujícímu k vytvoření celní unie), s některými členskými státy Jihoafrického rozvojového společenství „SADC“, s Karibským fórem států ACP „CARIFORUM“ a se skupinou tichomořských členských států Pacific Forum. Společná obchodní politika Evropské unie. Právní rámec obchodování členských států Evropské unie s třetími (nečlenskými) zeměmi. Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky, 2005, s. 15.

²⁹ [citováno 10. října 2007]. Dostupný z: http://www.jis.gov.jm/officePM/html/20071005T110000-0500_13179_JIS_CARICOM_AND_EU_MAKE_PROGRESS_TOWARD_ECONOMIC_PARTNERSHIP_AGREEMENT.asp.

³⁰ Babarinde, O., Faber, G. v článku cit. v pozn. č. 21, s. 39.

³¹ Např. Arts, K. v článku cit. v pozn. č. 20, s. 95 – 116; Babarinde, O., Faber, G. v článku cit. v pozn. č. 21, s. 27 – 47; Desta, M. G. EC-ACP Economic Partnership Agreements and WTO Compatibility: An Experiment in North-South Interregional Agreements? *Common Market Law Review*, 2006, č. 43, s. 1343 – 1379; Perez, R. Are the Economic Partnership Agreements a First-best Optimum for the African Caribbean Pacific Countries? *Journal of World Trade*, 2006, č. 40(6), s. 999 – 1019.

období pěti let a jsou tvořeny z příspěvků jednotlivých členských států EU, což znamená, že stojí mimo rozpočet EU. V současnosti probíhá 9. EDF (období 2002–2007), do kterého ČR vzhledem ke vstupu do EU v roce 2004 ještě nepřispívala.

Od 1. 1. 2008 však bude zahájena činnost 10. EDF, na kterém se budou poprvé podílet i nové členské státy. Pro 10. EDF, který bude uskutečňován v období 2008 – 2013, schválila Evropská rada v prosinci 2005 částku € 22,682 mld. Podíl ČR na jeho financování činí 0,51% celkového objemu 10. EDF, což odpovídá € 115,678 ml. eur, resp. 3,5 mld. Kč. Pro ČR, resp. soukromé společnosti, nevládní organizace apod., se zároveň poprvé otevírá možnost podílet se na realizaci rozvojových projektů financovaných z prostředků tohoto fondu ve všech zemích ACP.³²

5. Závěr

Od vstupu do EU platí pro ČR společná obchodní politika, která je zakotvena v SES. Připojením k EU ukončila ČR aplikaci dohod se třetími státy, které nejsou kompatibilní se členstvím v EU a relevantních národních předpisů a stala se smluvní stranou mezinárodních dohod uzavřených ES se třetími zeměmi. Vzhledem k tomu je pro ni závazná i Dohoda z Cotonou, která reguluje vztah členských států ES k zemím ACP, a to jak vztahy obchodní, tak rozvojovou a finanční spolupráci. Obchodní vztahy zahrnují detailnější preferenční systém, než vůči těmto zemím aplikovala ČR před vstupem do EU. Na rozvojové pomoci se z 10. EDF se bude podílet od 1. 1. 2008.

Literatura:

[1] Arts, K. ACP-EU relations in a new era: The Cotonou agreement. *Common Market Law Review*, 2003, č. 40, s. 95 – 116.

[2] Babarinde, O., Faber, G. From Lomé to Cotonou: Business as Usual? *European Foreign Affairs Review*, 2004, č. 9, s. 27 – 47.

³² [citováno 10. října 2007]. Dostupný z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/podnikatelske-prostredi/acp-moznosti-vyvozu-ceskych-firem/1000520/42061/>

- [3] Desta, M. G. EC-ACP Economic Partnership Agreements and WTO Compatibility: An Experiment in North-South Interregional Agreements? *Common Market Law Review*, 2006, č. 43, s. 1343 – 1379.
- [4] Dickson, A. K. The Demise of the Lomé Protocols: Revising European Development Policy. *European Foreign Affairs Review*, 2000, č. 5, s. 197 – 214.
- [5] Elgström, O. Lomé and Post-Lomé: Asymmetric Negotiations and the Impact of Norms. *European Foreign Affairs Review*, 2000, č. 5, s. 175 – 195.
- [6] Ondřej, J. a kol. *Ekonomické a právní aspekty podnikání v EU*. Praha: C. H. Beck, 2006, ISBN 978-80-7179-558-2.
- [7] Perez, R. Are the Economic Partnership Agreements a First-best Optimum for the African Caribbean Pacific Countries? *Journal of World Trade*, 2006, č. 40(6), s. 999 - 1019.
- [8] Rozehnalová, N., *Právo mezinárodního obchodu*. Praha: ASPI a.s., 2006, ISBN 80-7357-196-X.
- [9] Svoboda, O. *Právo vnějších vztahů Evropské unie*. 2. podstatně přepracované vydání. Praha: Linde Praha, a.s., 2007, ISBN 978-80-7201-653-2.
- [10] Týč, V. *Základy práva Evropské unie pro ekonomy*. 5. aktualizované vydání. Praha: LINDE PRAHA, a.s., 2006, s. 136, ISBN 80-7201-631-8.
- [11] Sekretariát ACP - <http://www.acp.int>
- [12] Evropská komise - <http://ec.europa.eu/trade/issues/global/gsp/eba/ug.htm>
- [13] Scadplus - <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/r11020.htm>
- [14] Oficiální portál pro podnikání a export - www.businessinfo.cz
- [15] Ministerstvo průmyslu a obchodu - www.mpo.cz
- [16] Smlouva o založení Evropského společenství
- [17] Sdělení Ministerstva zahraničních věcí 14/2005 Sb.m.s. ve znění 55/2005 Sb.m.s.
- [18] Nařízení Rady (ES) č. 980/2005 ze dne 27. června 2005 o uplatňování systému všeobecných celních preferencí
- [19] Rozhodnutí ESD 45/86 Komise v. Rada.

Kontaktní údaje na autora – e-mail:

pbohunova@volny.cz

